

Duel: Co přinese kraji spalovna?

Ostrava - Zatímco náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Miroslav Novák prosazuje stavbu spalovny komunálních odpadů v Karviné, předseda karvinského občanského sdružení Frygato-eko je proti. Zatímco Novák ve stavbě zařízení nevidí žádné negativum, Gavlovský v něm přináší pro lidi a region neshledává ani jedno pozitivum.

MF DNES oběma položila deset stejných otázek.

Potřebuje kraj spalovnu komunálních odpadů neboli Krajské integrované centrum nakládání s komunálními odpady (KIC)? Ať už ano či ne, proč?

M. N.: Bezpochyby ano. Spalovna komunálních odpadů se v kraji již stavěla a bohužel se změnou společenského režimu v osmdesátých letech minulého století nedostavěla. Není to žádný výmysl moderní doby. Bez energetického využití odpadu není náš stát schopen naplnit závazky vůči Evropské unii ve smyslu omezování skládkování a zvyšování využití odpadu a v neposlední řadě chceme kraj dále zalovat hromadami odpadků. Dnešní společnost skotem nepřevyčlováme (byť se o to snažíme) k tomu, aby odpady netvořila, různé ideologické typy „žádný odpad“ v nejbližší době fungovat nemohou, je to bohužel nesmysl.

V. G.: Integrované centrum kraj určitě potřebuje. Ale je třeba zdůraznit, že se musí jednat o komplex zařízení pro nakládání s odpady, jehož součástí bude spalovna již dále nevyužitelného odpadu. Nelze dávat rovnítko mezi integrovaným centrem a spalovnou. Světoví odborníci na tuto problematiku říkají, že spalování komunálního odpadu není řešením jeho dosavadního skládkování. To si také myslím. Obojí má svá negativa. Proto se v technicky vyspělém světě provádí recyklace většiny objemu odpadu a až zbytky skutečně nepoužitelného odpadu se spalují. Navíc, víte o tom, že vyprojekovaná kapacita spalovny jen v Karviné představuje osmnáct procent všech kapacit spaloven komunálního odpadu v celé Kanadě, která má více než 33 milionů obyvatel!

Zeřízení má vzniknout v bývalém důlním areálu Barbora v Karviné. Byli o tom už oficiálně informováni občané Karviné? (Pokud ne, budou?)

M. N.: Stále se jedná o záměr, to zdůrazňuji. Avšak i o záměru jsou občané průběžně informováni například letáky v autobusech, reklamními vitrinami na zastávkách MHD, v celostátních médiích i místních zpravodajích, prostřednictvím internetu a v neposlední řadě se mohou zapojit do veřejného procesu posuzování vlivu záměru na životní prostředí.

V. G.: Na jednání představitelů občanských sdružení s představiteli města Karviné ledos 11. února bylo řečeno, že je pouze rozhodnuto o eventuelním umístění spalovny, nikoliv o její výstavbě. Ostatní informace rozporuplného charakteru dostávají občané jen z tisku. Lidé by se měli dozvědět například o tom, že spalovna bude mít v budoucnu větší kapacitu, než jaká je nyní zmiňována. Ačkoli se stále hovoří o tom, že ve spalovně bude ročně zpracováno asi 200 tisíc tun komunálního odpadu, z oficiálního Oznámení záměru výstavby KIC plyne, že v budoucnu bude rozšířena na kapacitu asi 350 tisíc tun spláčeného komunálního odpadu ročně! To svědčí o předimenzovanosti projektu.

Měl by stát finančně podpořit stavbu KIC?

M. N.: Rozhodně. Stát má závazky vůči Evropě, stát prostřednictvím ministerstva životního prostředí vyhodnocuje plnění těchto závazků a dospěl k poznání, že bez podpory energetického využití odpadů to zkrátka nejde a finanční podpora dvou až čtyř snaloven je realita.

NOVÁK. Náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Miroslav Novák. FOTO: MAFA - JAROSLAV OŽANA

V. G.: Stát by měl prioritně podporovat třídění a recyklaci komunálního odpadu, neboť v něm je již mnoho dříve vynaložené a uchované energie. Ta byla získána mimo jiné z uhlí a ropy. Zastánci spalovny se oblibou argumentují: Díky provozu Karviné a „okolí“, bude navážen přímo do spalovny. Ze svozových center jako jsou Ostrava, Frydek-Místek, Havířov a Opava bude tento odpad pouze překládan do velkoobjemových vozů. O „třídění“ se hovoří pouze na vstupní vjezd, kdy zaměstnanec váhy svým odborně způsobilým pohledem na náklad vozu rozhodne bez jakéhokoliv následného chemického rozboru o kategorii odpadu, zda se náhodou nejedná o zvlášť nebezpečný odpad.

Bez energetického využití odpadu není stát schopen naplnit závazky vůči Evropské unii.

Miroslav Novák

zu spalovny ušetříme uhlí. Mají ale pravdu? Lidé by měli být hlavně důsledně motivováni k třídění odpadu. Pokud spalovna bude řešit i separační technologii, tak s ní souhlasím. Pouhou nekonceptní spalovnou naše sdružení odmítá.

V minulosti představitelé kraje zásadně trvali na tom, aby se zařízení označovalo pojmem „integrované centrum“ (centrum integrující různé typy třídění a následného zpracování odpadu), jehož důležitou součástí je spalovna. Dnes se stále častěji nebrání pohůmkem termínu spalovna. Znamená to, že zařízení je spalovnou vyrábějící teplo a elektrickou energii, nikoli integrovaným centrem?

M. N.: A trváme na tom i nadále. Vývoj projektu má různé fáze. Příprava spalovny, a nejenom se toto slovo použít, byt ve slovníku některých aktivistů je přímo slovem sprostým, je pouze jednou z fází, která obsahuje další dílčí etapy, například proces posuzování vlivu záměru stavby na životní prostředí (EIA), územní řízení a další fáze. Spalovna je pouze článkem Krajského integrovaného systému. Pro podání žádosti o podporu z Operačního programu Životní prostředí je nezbytný komplexní systém, včetně návrhu rozšiřujícího systému třídění. Zjednodušeně řečeno, teď připravujeme podklady dle spalovně, následovat budou další části systému – logistika svozu nebo například posílení třídění v místech vzniku.

V. G.: V tom vidím zásadní problém. Dle dostupných oficiálních informací bude komunální odpad svá-

žen z Karviné a „okolí“, bude navážen přímo do spalovny. Ze svozových center jako jsou Ostrava, Frydek-Místek, Havířov a Opava bude tento odpad pouze překládan do velkoobjemových vozů. O „třídění“ se hovoří pouze na vstupní vjezd, kdy zaměstnanec váhy svým odborně způsobilým pohledem na náklad vozu rozhodne bez jakéhokoliv následného chemického rozboru o kategorii odpadu, zda se náhodou nejedná o zvlášť nebezpečný odpad.

Nepřítíží KIC jako nový zdroj znečištění už tak špatnému ovzduší v Karviné?

M. N.: Rozhodně ne. Tvrdí-li někdo opak, lže. Podle projektu spalovna nahradí čtvrtinu výkonu tepelnárny Barbora a jsou-li ve všech měřených ukazatelích emise ze spalovny vztahované na vyrobené teplo nižší než z teplárny, v součtu musí být emise logicky nižší než dnes. Nestavět spalovnu znamená špatnou situaci zakonzervovat a níjak zlepšit. Bez tepla se městská aglomerace Karviné a Havířova neobejde.

„Spalovna způsobí více nemocí dnes i v budoucnu“

V. G.: Problém nevidím v absolutních emitovaných hodnotách, které nejsou ve srovnání například s vlivem AcelorMittal Ostrava významné, ale v rozplytlu nebezpečných látek s ohledem na plánované parametry spalovny (teplota spaliny, výška komínu). To znamená a v místech zařízení nejbližších okolím.

Bezohledným rozhodnutím zájmové skupiny občanů o výstavbě KIC v Karviné se títo lidé de facto podepisují na dalším zhoršení znečištění zdejšího ovzduší nejhoršího nejen v Česku, ale i v Evropě. A znečištění ovzduší s sebou samozřejmě přináší navýšení mnoha druhů velké závažných onemocnění zdejších občanů, jejich dětí a vnuků po několika příštích generacích! Nejen vypouštění spaliny do ovzduší, ale i ukládané vedlejší produkty na skládky a odpadní vody, obsahující perzistentní látky! Málo se mluví o nebezpečném pevném odpadu, odpadních vodách a místních podmínkách pro jejich ukládání a likvidaci.

GAVLOVSKÝ. Předseda karvinského občanského sdružení Frygato-eko Václav Gavlovský. FOTO: MAFA - ADOLF HORSINKA

Budou s provozem KIC spojeny další vlivy na okolí - hluk (například i z aut privátních odpadů), zápach a podobně?

M. N.: Minimálně. V současné době jezdí po stejných trasách automobily na nedalekou skládku v Horní Suché. U zápachu je to totéž. Auta s odpadem zde běžně jezdí, v případě vybudování spalovny je odpad skladován v bunkru odpadů, kde je podtlakový režim, tudíž zápach se nešíří. Zkuste si však v létě zajet na skládku...

V. G.: Samozřejmě, výstavba spalovny s sebou přináší zvýšený provoz hlavně nákladní automobilové dopravy a to nejen v samotné Karviné, ale například i v Petřvaldu a dalších městech a obcích. Intenzivnější doprava bude souviset i s ukládanými vedlejšími produkty po spalování jako popeloviny, které jsou zařazeny ze zákona do kategorie zvlášť nebezpečných odpadů.

Vyrobené teplo z odpadu o objemu více než milion giga joulů ročně má odebrat společnost Dalkia. Znamená to, že bude omezen provoz karvinské teplárny?

M. N.: Ano, již jsem zmínil výše. V. G.: Firma Dalkia je samostatný právní subjekt. Jak jí může někdo donutit k omezení výroby odstavěním zařízení a odběru tepla kvůli jinému subjektu? Je to jenom jedním z dalších tahů matení široké laické veřejnosti.

Ačkoli jsou signály, že se možná změní národní Plán odpadového hospodářství ve prospěch zařízení na energetické využití odpadu, ministerstvo životního prostředí má k projektu karvinské spalovny stále negativní postoj. Říká, že projekt neobsahuje další zařízení na třídění odpadu či třeba na zpracování bioodpadu, a není tedy integrovaný. Není to signál k zamýšlení nad změnou projektu?

M. N.: Již jsem vlastně odpověděl výše. Integrovaný znamená složený ze všech složek. Čtěl bych vědět, kdo vlastně na ministerstvu projekt opravdu čte! A s ním pak vést diskusi. Tisková prohlášení bez uvedení relevantních zdrojů a podkladů pouhými za nesprávnými a nemohou ob-

jektivně komentovat.

V. G.: Určitě ano. To, že KIC v plánu podobě není žádným integrovaným zařízením, je naprosto zřejmé. Spalovat se bude vše, co skončí v popelnicích. Není rovněž vyloučené, že tam rovněž skončí i ob-

Odborníci na tuto problematiku říkají, že spalování odpadu není řešením skládkování

Václav Gavlovský

čany vytříděný odpad, který nemusí být vždy zájem cizích odběratelů pro následné zpracování - například již dříve vytříděný papír nebo plastové láhve.

Věta o energetickém využití komunálního odpadu pouze umožní ze zákonů Evropské unie jeho dovoz v rámci jejich členských států. To znamená, že Karviná se klidně může stát smetištěm velké části Evropy! A tento aspekt by si rovněž měli uvědomit všichni zodpovědní, jakož i mnoho desítek bohužel hostejných spoluobčanů.

Proč v kraji stavět KIC, když například zastupitelé Hradce Králové a radní Královéhradeckého kraje

před časem obdobné zařízení zamítl mimo jiné kvůli tomu, že měli obavy z jeho předimenzování, dovozu odpadu z Německa, škodlivých emisí či ze zastaralé technologie?

M. N.: Hlavním důvodem bylo převzetí společnosti Elektrárna Opavice, kde se měl projekt realizovat, novým vlastníkem, který neměl zájem na další realizaci projektu. Také se nejednalo o Hradecký ale Pardubický kraj, další uvedené skutečnosti neumím komentovat, nebyl jsem u jednání, nebylo by to objektivní.

Největší přínos? Razantní omezení skládkování

Dovoz odpadu ze zahraničí je v případě našeho projektu vyloučen. Technologie bude nejmodernější, kterou nabízí trh za účelem dosažení nejvyšší ochrany ovzduší.

V. G.: Zřejmě mají citlivější a zodpovědnější přístup ke svým spoluobčanům, voličům a životnímu prostředí, než je zde. Ostatně, velice výstižně jsou tyto skutečnosti uvedeny ve studii o kvalitě života v některých městech v Česku, zpracované Českým statistickým úřadem. Karviná s Havířovem spolu „bojují“ o poslední místo v žebříčku!

10. Jaká negativa a pozitivna chystaná stavba KIC přinese občanům, regionu?

M. N.: Jedná se o řešení nakládání s komunálním odpadem v kraji na dlouhá léta dopředu. Největší pozitivum spatřuji v razantním omezení skládkování, to znamená v eliminaci zdravotních rizik, ušetření místa pro jiné - lepší využití území či třeba ve vyřešení celého systému nakládání s komunálními odpady ve smyslu posílení třídění komodit, které je možné znovu použít.

V neposlední řadě je důležitým pozitivem náhrada primárních surovin na výrobu tepla tím, co by jinak leželo na skládce.

A negativa? Nespatřuji žádná, respektive to, že se o spalovně dvacet let jen mluví a za tu dobu jsme do země v kraji zabrali osm milionů tun odpadu a někde jinde vytřídili zbytečně spoustu uhlí. Kdo si nyní dáť jedna a jedna dohromady, si další závěry učiní sám.

V. G.: Pozitiva nevidím žádná, neboť problém objemu skládkovaného odpadu se přesune do většího imisního zatížení regionu a nutného skládkování vzniklého nebezpečného odpadu, což si vyžadá samozřejmě další investice. Co ubude na objemu při skládkování komunálního odpadu, přibude na odpadních popelovinách z celého Moravskoslezského kraje.

Dle dostupných informací vychází ekonomicky pouhé spalování nevytříděného komunálního odpadu o sto procent draž, než je tomu při dnešním skládkování. Takže se klidně může stát, a jsem o tom osobně upřímně přesvědčen, že s tím korunami i ceny poplatků za svoz komunálního odpadu od občanů. Do spalovny. MARKÉTA RADOVÁ

INZERCE

Zaměstnání nab.

PROMOTÉR - BRIGÁDA! Denky MF DNES a LIDOVÉ NOVINY hledají brigádníky pro aktivní prodej předplátného a účasť na propagacích akcích obou deníků v Moravskoslezském kraji. Pracovníci - hypermarkety, nákupní centra a různé společenské, sportovní a kulturní akce v regionu. Požadujeme: obchodní dovednosti, příjemné a reprezentativní vystupování, komunikativnost, spolehlivost, časovou flexibilitu, ochotu pravidelně pracovat, věk min. 16 let. Nabízíme: 70 Kč/hod - prémie za sjednané předplátno, dlouhodobou spolupráci, zaškolení, dobré prodejní podmínky, možnost postupu na pozici teamleader. V případě zájmu zaslejte svůj životopis s telefonním číslem na: jan.pavelek@matra.cz. Do předmluvě e-mailu prosím napište pozici a místo, ve kterém máte zájem pracovat.

www.pracujtedoma.com

Ostravská stavební firma přijme do pracov. poměru: zedníky, obkladače, lesáře a stavební dělníky. Nástup po dohodě. Informace na tel.: 737 245 440, 737 245 590

www.pracovatzdomu.cz, 608 714 433

Nemovitost - koupě

Domy, byty superceny Prolux.cz 841222222

Sběratelsví

Koupim knižní pozůstalost. T: 556 638 668.

Gestování a rekreace

Chorvatsko, Itálie, Řecko, Slovensko a další. Tel: 596 122 046, www.rval.cz